

Strategi för friluftsliv

Beslutad av:	Ange beslutande politiska instans, datum (YYYY-MM-DD) och paragraf
Diarienummer:	Ange diarienummer innan dokumentet godkänns och publiceras
Kontaktperson:	Joakim Halvarsson
Dokumenttyp:	Strategi
Dokument-ID:	STR – 14839
Version:	0
Berörd verksamhet:	Kultur- och fritidsförvaltningen
Giltig från:	
Giltig till:	
Antal sidor:	5

1. Inledning

Friluftsliv har betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Det har genom forskning konstaterats att kontakt med naturen genererar både fysiska och psykiska hälsovinster hos människor. Friluftslivet får oss, med andra ord, att må bra och är en viktig faktor för att öka den totala folkhälsan.

I Östersunds kommun utgör friluftslivet en del av många invånares identitet och är en viktig anledning till att vilja bo och leva i kommunen. Flertalet styrdokument inom Östersunds kommun berör friluftsområdet i olika omfattning. Kommunens friluftprofil lyfts fram som både en folkhälsosatsning och en tillväxstsatsning i bland annat översiktsplanen. Östersunds kommun har även satt höga mål för att leva upp till Agenda 2030 och dess globala mål för hållbar utveckling. Friluftslivet har en koppling till flera av dessa hållbarhetsmål.

Samtidigt står kommunen inför stora förändringar. Antalet invånare ökar och målet är att detta antal ska uppgå till 75 000 år 2040. I takt med det växande antalet invånare behöver kommunen kunna ge plats åt fler bostäder, större näringslivssatsningar samt fler arbetstillfällen. Dessa behov behöver mötas utan att riskera vare sig målen kopplade till Agenda 2030, kommunens friluftprofil eller kommunens ansvar kopplat till den nationella friluftspolitik. Det behöver med andra ord beredas plats för flera intressen utan att dessa går i strid med varandra.

Sveriges kommuner har ett stort ansvar för den tätortsnära naturen och spelar en viktig roll i att planera och skapa förutsättningar för bland annat det så kallade anlagda friluftslivet. Med anlagt friluftsliv menas exempelvis badplatser, motionsspår, vandringsleder och vindskydd. Långsiktig planering och löpande insatser bidrar till ett väl fungerande och tillgängligt friluftsliv.

Strategi för friluftsliv är ett verktyg för att säkerställa ett kvalitativt utbud av möjligheter till friluftsliv och rekreation i Östersunds kommun. Att stärka friluftsutbudet och tillgängliggöra detta för alla invånare och besökare går i linje med den nationella friluftslivspolitik och målet om allas människors möjligheter till naturvistelse och friluftslivsutövande inom allemansrättens ramar.

2. Syfte

Syftet med Strategi för friluftsliv är att föreslå aktiva insatser för att säkerställa ett bra utbud av och goda möjligheter till rekreation och friluftsliv i hela kommunen – oavsett individuella förutsättningar. Strategin ska ligga till grund för de politiska beslut som behövs för att säkerställa detta.

Avgränsningar

Begreppet friluftsliv är brett och under konstant förändring då det ständigt tillkommer nya former av friluftslivsaktiviteter. Strategi för friluftsliv utgår från

den definition av friluftslivet som framgår i förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftsförbund: ”Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling.”

Vidare avgränsas strategin till att endast omfatta friluftsliv som faller inom allemansrättens ramar. Den omfattar därför inte motorburen aktivitet, även om sådana aktiviteter utövas i natur- och rekreationsområden. Det finns även friluftsförbund som faller både inom och utanför allemansrätten, beroende på hur och var de utövas. Ett tydligt exempel är hur skidåkning på en avgiftsbelagd skidanläggning med konstsnö tillverkning i juridisk mening upphäver allemansrätten för området. Strategi för friluftsliv avgränsas till att inte omfatta aktiviteter på icke-allemansrättsliga typer av anläggningar.

Tillgången till kvalitativa natur- och grönområden är en förutsättning för att friluftslivet ska existera. Strategin omfattar dock inte skapandet och förvaltandet av sådana gröna områden. Dessa hanteras i andra styrdokument inom Östersunds kommun. Strategins fokus är att belysa hur Östersunds kommun utvecklar friluftslivet, i dessa områden.

Sammanfattningsvis ska strategin verka i hela Östersunds kommun och omfatta vistelser och aktiviteter i naturen som

- Är allemansrättsligt förenade
- Inte ställer krav på organiserade verksamheter eller tävlingar

3. Utvecklingsområden

3.1. Skapa ett hållbart och tillgängligt friluftsliv i Östersunds kommun

Naturupplevelser och möjligheter till friluftsliv ska vara tillgängliga för alla, eftersom ett rikt och mångfasetterat friluftsliv av hög kvalitet ger förutsättningar för god folkhälsa och livsmiljö i kommunen.

Östersunds kommun ska främja tätortsnära naturupplevelser som är tillgängliga och inkluderande för alla, med fokus på grupper som upplever större hinder att utöva friluftsliv på egen hand. För att möjliggöra en god fysisk och psykisk hälsa, genom hela livet, ska ett särskilt fokus finnas på barns och ungas natur- och friluftsvistelser där dialog förs med barn i frågor som berör dem. För att möjliggöra fysisk aktivitet och välmående för en större del av invånarna, ska kommunen också prioritera ett friluftsliv som inte ställer krav på individen i form av stark ekonomi, avancerad utrustning och stora kunskaper för att utövas.

Hållbarhet ska vara i fokus när Östersunds kommun utvecklar friluftslivsområden. En del av den hållbara utvecklingen är att prioritera underhåll av befintliga friluftsmiljöer, framför att anlägga nya. När nya friluftsområden anläggs görs detta med ekologisk hållbarhet i fokus, bland annat genom metod- och materialval. Utvecklingen av nya friluftsområden beaktar också den befintliga fördelningen av

anlagda områden och i vilka delar av kommunen som möjligheten till ett tillgängligt, tätortsnära friluftsliv behöver förstärkas.

Underhållsplaner ska utformas i syfte att bevara natur och grönområden samt att säkerställa tillgänglighet genom att enkelt avhjälpa hinder. Belysning/ljusinsläpp och regelbunden tillsyn ska prioriteras för att skapa en attraktiv och trygg miljö för alla.

3.2. Utveckla information och kommunikation kring friluftslivet i Östersunds kommun

I Östersunds kommun ska det vara lätt att ta sig ut i naturen för friluftsliv och rekreation. Kommunen ska underlätta för invånare och besökare att hitta ut i naturen genom att säkerställa utbudet av tillgängliga kartor och digitala verktyg.

Genom samordnade och riktade informationsinsatser verkar kommunen för att främja ett hållbart friluftslivsutövande som bevarar natur- och friluftsområden för framtida generationer.

Östersunds kommun ska utveckla och tydliggöra informationen till föreningar och andra aktörer om vilket stöd som finns att få från kommunen, i syfte att utveckla och bevara friluftslivet i kommunen.

Östersunds kommun ska upprätta ett årshjul för friluftslivsaktiviteter, informationsinsatser rörande friluftslivet samt kommunens arbete med friluftslivet. Årshjulet ska underlätta kommunens planering och arbete med friluftsliv, året runt.

3.3. Utveckla samverkan kring friluftslivet i Östersunds kommun

För att dra största möjliga nytta av friluftslivets positiva effekter på samhällsekonomin ska Östersunds kommun stärka samarbetet mellan interna och externa parter.

Ett internt, förvaltningsövergripande forum ska säkerställa att förvaltningarna arbetar mot samma mål och att så många målgrupper som möjligt främjas av arbetet med friluftslivet. Här är särskilt förvaltningar med beröringspunkter inom samhällsplanering, skola, vård och grön struktur viktiga samarbetspartners.

Ett friluftsråd med externa samverkansparter ska upprättas för att samordna insatser och resurser som främjar hållbara och inkluderande friluftslivsmiljöer i syfte att stärka välfärden och hälsan i Östersunds kommun.

Samverkan med den samiska befolkningen ska vara närvarande genom hela processen, när utveckling av nya natur- och friluftsområden aktualiseras.

4. Relaterade dokument

- Bakgrundsrapport - Strategi för friluftsliv
- Riktlinje för idrott och fysisk aktivitet